

ԱՐԱՐԱՏ ՍԱՐԳՍՅԱՆ • ARARAT SARKISSIAN

Լենդուտա • lenduta

ANTIKYAN
Gallery

«Ալեքսանդրապոլ. ընդհանուր պատկեր»
"Aleksandrapol: General View"

«Կանալետո, Վենետիկ, Սան Մարկոյի հրապարակ»
"Canaletto, Venice, Piazza San Marco"

Քաղաքային պեյզաժը սակավադեպ ժանր է հայ նկարչության մեջ: Թեև ես Հայաստանի քաղաքներին նվիրված նկարաշար ունեմ, բայց այդ պակասն ավելի զգացի՝ հերթական անգամ վեդուտայի նկարիչների գործերը նայելով: Քաղաքային բնապատկերի մի առանձին ժանր, որի էությունը մի քաղաքի հանդեպ սերն է, զբաղմունքը՝ այդ սերը գեղանկարչության միջոցով ուրիշներին փոխանցելը: Մի ժանր, որ ծնվել է, ոչ պատահականորեն, Վենետիկում: Վենետիկը պոետիկ է, բանաստեղծները այն փառաբանելիս համեմատել են ծովային թռչունների հետ, որոնք իրենց բույնը հյուսում են մասամբ ցամաքում, մասամբ ծովում: Վենետիկի հրաշալի պատկերներ են թողել իրենց վեդուտաներում Լուկա Կառլևարիսը, Աստոնիո Կանալետոն, Ֆրանչեսկո Գվարդին և մյուսները:

Միջնադարում մի քանի հարյուրամյակ Վենետիկը եղել է կարևոր ծովային պետություն՝ շնորհիվ իր աշխարհագրական դիրքի և բազմաշնորհ բնակիչների:

Գյումրի քաղաքն, իր հերթին, երկու անգամ նշանակալի տարածաշրջանային կենտրոնի է վերածվել վերջին երկու հարյուր տարում:

Առաջին անգամ XIX դարում, երբ Ռուսական Կայսրությունը Ախուրյան գետի ափին նախ տասնյակ հազարաբավոր զինվորների համար բերդեր, ապա երկաթուղային հանգույց կառուցեց, հարևանությամբ պետք է լիներ կենսունակ քաղաք, որպիսին և դարձավ Գյումրի-Ալեքսանդրապոլը: Երկրորդ անգամ, XX դարում, Գյումրին հանգուցային կետ դարձավ սովետական «մետաքսի ճանապարհի»՝ «բամբակի ճանապարհի» շնորհիվ: Տնտեսական ինտեգրման սովետական զարմանալի նախագիծը սկսեց երկաթգծով այստեղ բերել ուզբեկական բամբակը, հազարավոր ռուս պրակտիկանտ-բանվորուհիների և հետ տանել հայկական գուլպան,

Urban landscape painting is a rare genre in Armenian art. Although I have made series of paintings of the cities of Armenia, I recognize this absence more when I see the works of “veduta” artists. Urban landscape is a separate genre, the essence of which is love for a city. Veduta is the expression of that love through painting, a genre born, not coincidentally, in Venice. Venice is poetic. While glorifying it, the poets compare it with sea birds, which weave their nests partly on land and partly at sea. Luca Carlevarijs, Antonio Canaletto, Francesco Guardi and others made wonderful images of Venice in their “vedutas.”

In the Middle Ages, Venice was an important maritime state for several centuries due to its geographical position and talented residents.

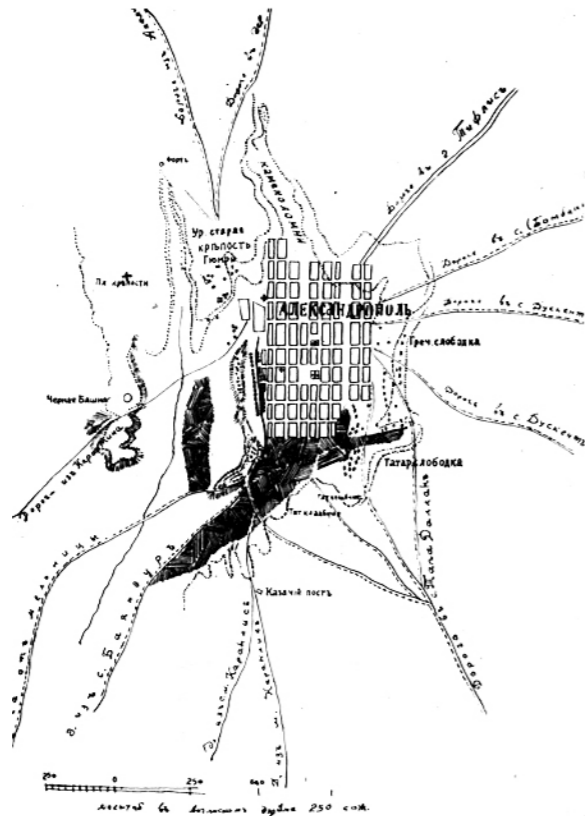
In the last 200 years, the city of Gyumri twice became an eminent regional center. [SDI] The first time was in the 19th century, when the Russian Empire built a rail hub to transport thousands of soldiers to the river Akhuryan. In this area, a vibrant city grew to become Gyumri-Alexandropol.

The second time was in the 20th century, when Gyumri became a focal point due to its location on the “Soviet Silk Road,” also known as the “Cotton Road.” The Soviet system of economic integration brought Uzbek cotton to Gymuri by railway, and thousands of female Russian interns and workers made socks with this cotton. By the 1980s, one of every four Soviet men was wearing those socks.

In 1924, the town was named Leninakan, but it is pronounced Lennagan, with dialectal accent emphasizing the len (wide) nature (perhaps for the hospitable, big hearts of the people of Gyumri), and neutralizing the connection with Lenin, who had never been to Leninakan.

Venice today is not an independent state; it is within Italy and was turned into a museum-city. Many Venetians live outside the city and offer their homes for rent, yielding the city to its many tourists.

Leninakan was greatly diminished because of the devastating earthquake of 1988 and

«Ալեքսանդրապոլի ճարտարապետական ստաիդացման գծագիր», 1836
 “The sketch of Aleksandrapol Architectural Concept”, 1836

որը 1980-ականներին արդեն հազնուս էր ամեն չորրորդ սովետական մարդը:

Քաղաքը 1924-ից կոչվում էր Լենինական, բայց մենք բոլորս ասում էինք Լեննագան, բարբառային արտասանությամբ շեշտադրելով լենությունը (միգուցե՝ հյուրասեր գյումրեցիների լայն սիրտը), ու չեզոքացնելով կապը Լենինի հետ, որը երբևէ նույնիսկ չէր եղել Լենինականում:

Վենետիկն այսօր անկախ պետություն չէ, Իտալիայի կազմում է, և կարծես վերածվել է թանգարան-քաղաքի. Վենետիկցիները, որոնցից շատերն ապրում են քաղաքից դուրս՝ վարձով տալով իրենց տները, թվով գիջում են գրոսաշրջիկներին:

Լենինականին մեծ վնաս հասցրին 1988-ին երկրաշարժը, «բամբակի ճանապարհի» վերացումը՝ Սովետական Միության փլուզման պատճառով, և այն այսօր նույնպես ավելի շատ գնահատվում է իր գրոսաշրջային արժեքով՝ քաղաքում լավ է պահպանվել պատմական միջավայրը: Նույն հանգամանքների բերումով քաղաքը «դատարկվել է».

շատերը հեռացել են՝ դրսում աշխատանք գտնելու: Վենետիկը շատ են նկարել՝ իտալացիներն ու օտարները: Ես էլ եմ հաճախ նույն ցանկությունն ունեցել՝ ջրանցքների քաղաքում լինելով: Բայց մի պահ հասկացա, որ ավելի շատ ուզում եմ իմ մանկության ու երիտասարդության Լեննագանը նկարել՝ այն կենդանի քաղաքը, որի պատմական հրապույրը մի խորապատկեր էր, որը մենք չէինք գիտակցում, այլ միայն վայելում էինք:

Այսպես ծնվեց նախագիծը, որը կարելի է կոչել «լեննանկարչություն», կամ «լենդուտա»:

Արարատ Սարգսյան

the elimination of the “cotton road” upon the collapse of the Soviet Union. Today it is appreciated for its touristic value as a well-preserved historical city. But due to the difficult circumstances of the late 21st century, the city’s population is sparse. Many have gone abroad to find jobs.

Italians and foreigners have painted Venice countless times. I have often had the same desire, being in the city of canals. But then I realize that, even more, I want to paint the Lennagan of my childhood and youth. Lennagan, the living city, with its history as a background, which we did not recognize at the time, but only enjoyed as it was.

This is how this project was born, which may be called “lennankarchutyun” (painting of Lennagan), or “lenn duta.”

Ararat Sarkissian

ՔԱՂԱՔԻ ՈԳԻՆ ԵՎ ՀԻՇՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ

Վարդան Ջալոյան

Ժամանակակից քաղաքակրթությունը քաղաքային է:

Մենք ավելի շուտ ապրում ենք քաղաքներում, քան երկրներում կամ պետություններում:

Ժամանակակից աշխարհում երկրները վերածվել են քաղաքների:

Քաղաքը չի ավարտվում իր արվարձաններով:

Հանապարհները քաղաքի իշխանությունը տարածում են նրա սահմաններից

շատ հեռու, մեր երևակայությունը թույլ չի տալիս կտրվել նրա կերպարից:

Դուրս գալով փողոց՝ մեզ կլանում է քաղաքային կյանքի հոսանքը:

Քաղաքի փողոցները և հրապարակները, շենքերն ու պուրակները ձև են տալիս մեր մարմնի շարժմանը, մեր մտքերին, մեր զգացումներին: Մեր ոտքերը կարդում են քաղաքը՝ ամեն անգամ ստեղծելով նոր պատումներ:

Մենք խոսում ենք մեր քաղաքի հետ՝ պարզապես ապրելով այնտեղ, անցնելով նրա միջով և նայելով նրան:

THE SPIRIT OF THE CITY AND MEMORY

By Vardan Jaloyan

Modern civilization is urban.

We live in cities rather than states or countries.

In the modern world, countries are cities.

Cities do not end at their suburbs.

Roads extend their power far beyond the limits of cities; our imaginations do not allow us to be cut off from their character.

Once on the street, we absorb the flow of urban life.

The city streets, squares, buildings, and parks give form to the movement of our bodies, our thoughts, and our feelings. Our feet read the city, each time creating new stories. We talk to our city, just living there, passing through it and looking at it.

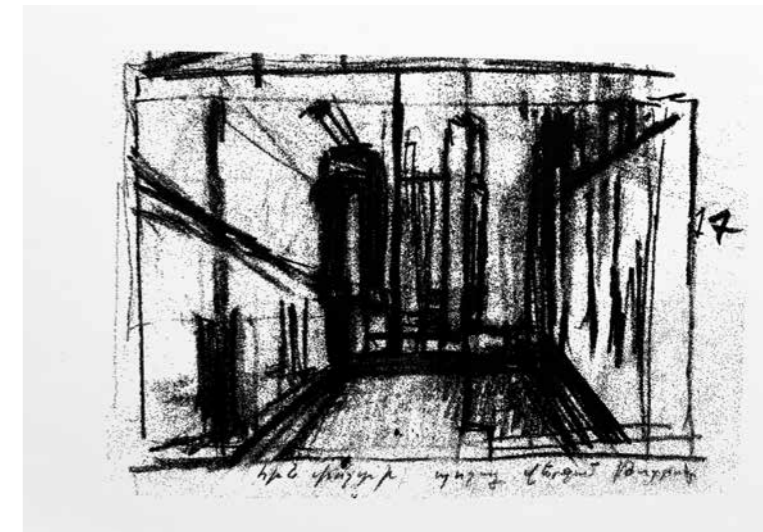
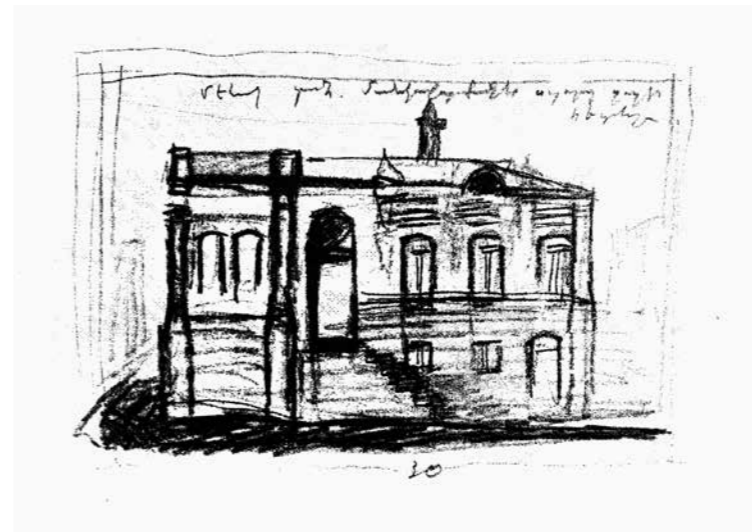
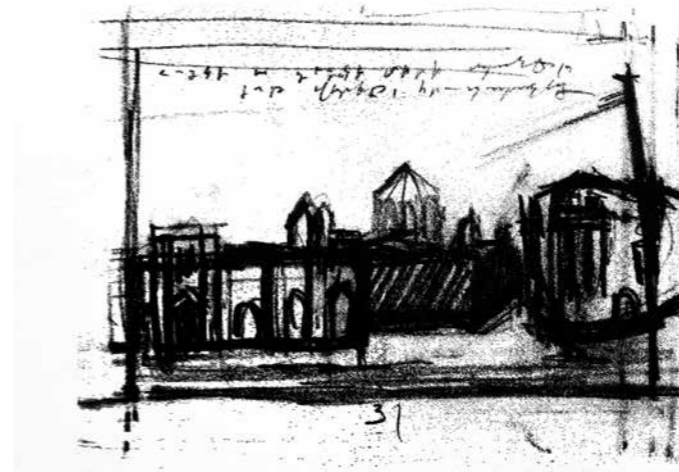
«Քաղաքային կյանք», 2002, 83x108 սմ, կտավ, յուղաներկ
"The Soviet City Council", 2002, 83x108 cm, oil/canvas

«Լեննագան, հրապարակ», 2002, 83x108 սմ, կտավ, յուղաներկ
"Lennagan, square", 2002, 83x108 cm, oil/canvas

Արարատ Սարգսյանի այս նախագծի համար ելման կետ է եղել Վենետիկ այցելությունը, քաղաքը ինքնին և նրա կերպարի գեղանկարչական ռեֆլեքսիան արվեստի մեջ: Հենց Վենետիկում է ծնվել քաղաքային բնանկարի ժանրերից վեդուտան: Վենետիկի գեղեցկությունը իրենց վեդուտաներում փառաբանել են Անտոնիո Կանալետոն, Ֆրանչեսկո Գվարդին, Լուկա Կարլեվարիսը և մյուսները: Վեդուտան թարգմանվում է իբրև «տեսնված», այսինքն՝ օպտիկապես հարազատ և ճշգրիտ տեսք:

The starting point of this project by Ararat Sarkissian was his visit to Venice, the city itself and the reflection of its image in art. Venice gave birth to an urban landscape genre known as veduta. Antonio Canaletto, Francesco Guardi, Luca Carlevarijs, and others have praised the beauty of Venice in their “vedutas.” Veduta is translated as “seen,” as in an optically true and accurate view.

«Քաղաք-ուրվական», 2013, գծանկարային շարք, 4 հատ, յուրաքանչյուրը 14 x 21 սմ, թուղթ, մաղատպություն
 “Ghost-City”, 2013, graphical series, 4 pieces (each: 14x 21cm), paper, silk screen →

«Փողոց Սլաբոդկա թաղամասում», 2014, 33x46 սմ, կտավ, յուղաներկ
"Street in Slabodka District", 2014, 33x46 cm, oil/canvas

«Հին թատրոն տանող փողոց», 2015, 33x46 սմ, կտավ, յուղաներկ
"Street Leading to the Old Theatre", 2015, 33x46 cm, oil/canvas

«Հին քարտեզ Ալեքսանդրապոլ»
“Old Map: Aleksandrapol”

Վենետիկի վեդուտաները տարածվելով ողջ աշխարհով մեկ՝ այն սիրելի դարձրին ճանապարհորդների և նկարիչների համար: Այն նկարել են Թորները, Այվազովսկին , Կոռոն, Մանեն և շատ ուրիշ հայտնի նկարիչներ: Արարատի մոտ ևս մեծ ցանկություն կար նկարելու Վենետիկը, բայց նա ընտրեց Գյումրին, որն իրեն ավելի հարագատ էր: Գյումրին, որն ինչ-որ տեղ հիշեցնում է իտալական փոքր քաղաքները, ևս նկարելու մեծ ցանկություն է առաջացնում: Գեղանկարիչ Հակոբ Հակոբյանը հիշում է. «Երբ որ հասանք Լենինական... չորս աչք դարձած՝ նայում էի, որ Լենինական քաղաքի մեջ որևէ նկարելու բան կար ինձ համար: ... տեսա տուֆակերտ, հին, սև Լենինականը: Քարքարոտ այդ տունները, որ տեսա, ասի ուրեմն ես այստեղ նկարելու բան ունեմ: Առաջին օրն իսկ, Լենինականում, գնացի նստեցի փողոցի վրա և սկսեցի նկարել»: Ինչպես Վենետիկը, այնպես էլ Գյումրին շատ են տուժել տարերային աղետներից, մարող քաղաքներ են, բնակիչները լքում են քաղաքը:

The “vedutas” of Venice have spread across the world, and have made Venice a favorite for travelers and artists. Famous artists including Turner, Aivazovski, Corona, Manet, and many others, have painted vedutas. Ararat was also fond of drawing Venice, but he chose Gyumri, a city he knew, for his “vedutas.” Gyumri, which is somehow reminiscent of small Italian towns, begs to be painted. Artist Hakob Hakobyan recalls: “When we arrived in Leninakan, I was eagerly searching for something that I could draw in the city. I saw old, black Leninakan buildings made of tufa stone. When I saw those rocky houses I said to myself, “I now have something to draw here. On my first day in Leninakan I sat down on the street and began to draw.” Both Venice and Gyumri have suffered natural disasters; both are, in a way, dying cities. People leave them.

«Հին քարտեզ Վենետիկ»
“Old Map: Venice”

Այս շարքում Արարատ Սարգսյանը միավորել է գեղագիտական հիացնունքը ափսոսանքի հզոր զգացումի հետ՝ գործի դնելով իր ստեղծագործական հիշողությունը: Իր կտավներում ներկա Գյումրին չէ, ոչ էլ խորհրդային Լենինականը, այլ ինտիմ, հիշողության մեջ ծվարած Լեննագանը, ինչպես նրան բանավոր խոսքում անվանում էին գյումրեցիները: Ըստ Միխայիլ Բախտինի՝ ժանրը ստեղծագործական հիշողության հիմնական մեխանիզմն է: Արարատ Սարգսյանն իր նախագծերում անդրադարձել է գրեթե բոլոր դասական ժանրերին՝ բնանկարին, ծովանկարին, նատյուրմորտին, մարտանկարին և այլն: Այժմ, Գյումրիին նվիրված նախագծում՝ նաև քաղաքային պեյզաժին:

In a current series of paintings, Ararat Sarkissian combines his artistic admiration with powerful feelings, using his creative memory. Presently, neither Gyumri, nor Soviet Leninakan are present in his paintings, but are intimately nestled in the memory of Lennagan, as the city is known in the local dialect. According to Mikhail Bakhtin, the genre is the key device of creative memory. In his projects, Ararat Sarkissian referenced almost all the classic genres: landscapes, seascapes, still lifes, battle scenes, etc., and now, in the project devoted to Gyumri, also the cityscape.

«Քաղաք», 2013-2016, 18 նկար, յուրաքանչյուրը 33x46 սմ, կտավ, յուղաներկ →
“City”, 2013-2016, 18 pieces (each: 33x46 cm), oil/canvas

Ի՞նչ է նշանակում ժանրը XXI դարում, երբ նոր տեխնոլոգիաներն իրենց հետ բերում են տեղեկատվական քառս: Դա նշանակում է հարյուրավոր նոր ժանրեր արվեստում, գրականության մեջ, զանգվածային մշակույթում: XIX դարի կեսերին ժանրը ստորադասվում է մոդեռնիզմի կողմից, կարևորվում է ոճը և «իզմը»:

New technologies in the 21st century produce hundreds of new styles, in art, literature, and mass culture. In the mid 19th century, genre was deemphasized to the concept of modernism. Style and “ism” became much more important.

«Լենինի հրապարակ», 2016, 80x130 սմ, կտավ, յուղաներկ →
"Lenin Square", 2016, 80x130 cm, oil/canvas

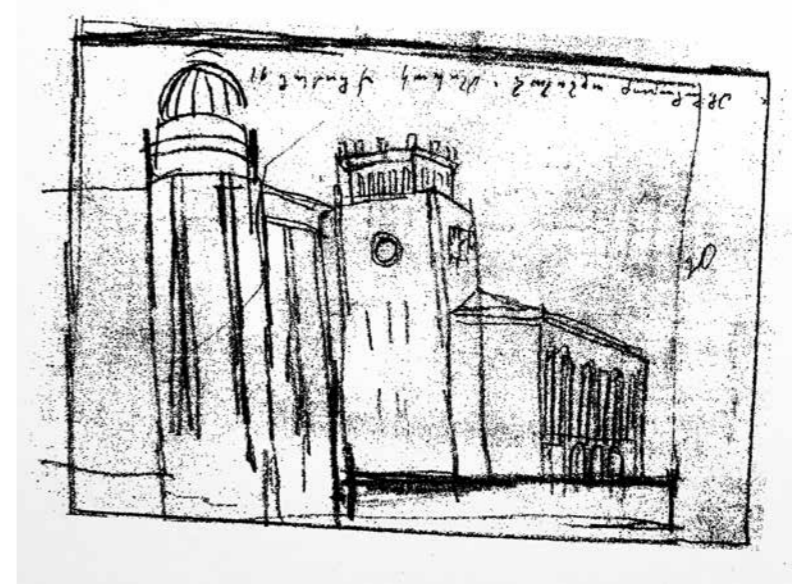
← «Ուռումների ժամը», 2013, 14x21 սմ, թուղթ, մաղախապլոթյուն
"The Hour of Urums", 2013, 14x21 cm, paper/silk screen

«Պիոներ սպաստ», 2015, 33x46 սմ, կտավ, յուղաներկ
"Pioneer House", 2015, 33x46 cm, oil/canvas

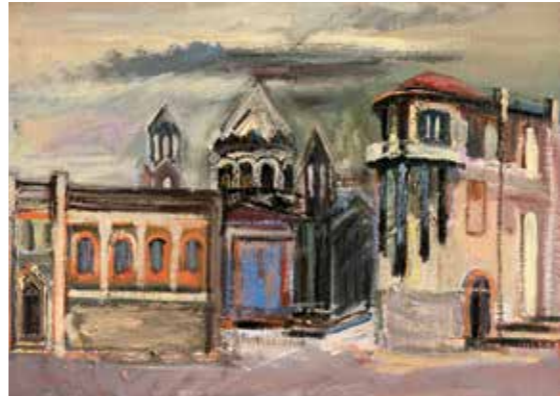
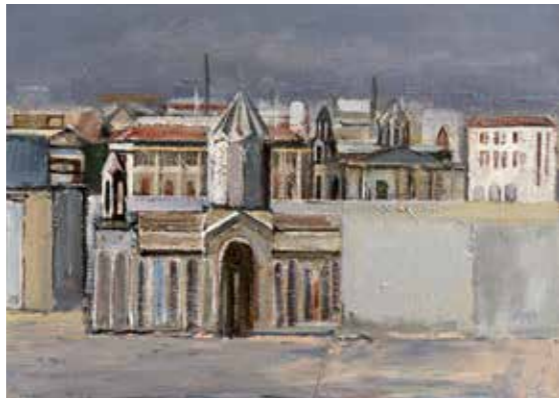

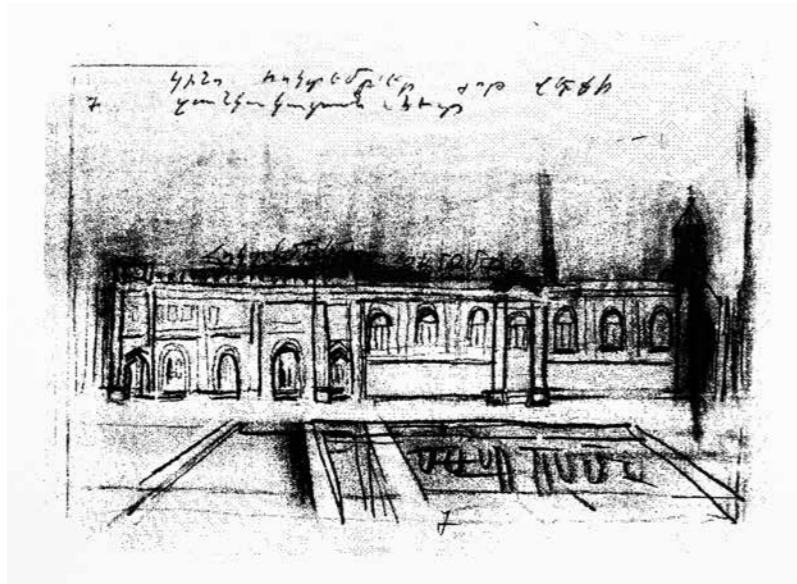
← «Թիվ 16 դպրոց», 2016, 90x140 սմ, կտավ, յուղաներկ
"School Number 16", 2016, 90x140 cm, oil/canvas

«Թիվ 16 դպրոց», 2013, 14x21 սմ, թուղթ, մաղատպություն
"School Number 16", 2013, 14x21 cm, paper/ silk screen

«Քաղաք», 2013-2016, 18 նկար, յուրաքանչյուրը 33x46 սմ, կտավ, յուղաներկ →
"City", 2013-2016, 18 pieces (each: 33x46 cm), oil/canvas

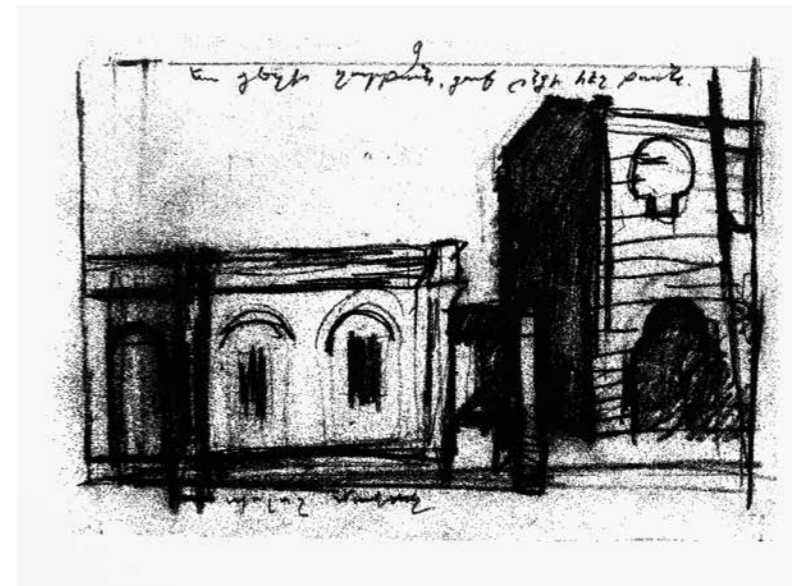
«Կինո Հոկտեմբեր», 2013 , 14x21 սմ, թուղթ, մաղախապլոթին
"Kino Hoktember", 2013 , 14x21 cm, paper, silk screen

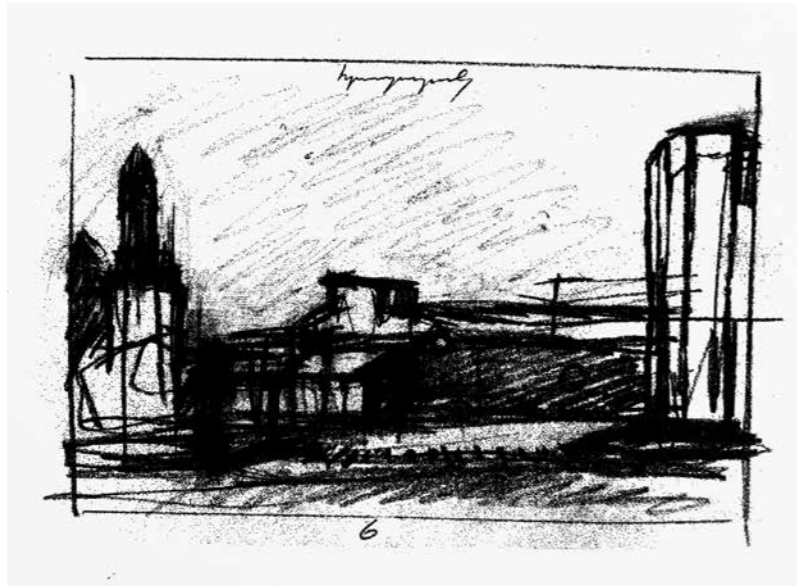
«Կինո Հոկտեմբեր», 2016, 80 x 130 սմ, կտավ, յուղաներկ →
"Kino Hoktember", 2016, 80 x 130 cm, oil/canvas

← «Պոլոզ Մուկուչ գարեջրատուն», 2015, 80 x 130 սմ, կտավ, յուղաներկ
"Poloz Mukuch Beerhouse", 2015, 80 x 130 cm, oil/canvas

«Պոլոզ Մուկուչ գարեջրատուն», 2013, 14x21 սմ, թուղթ, մաղախապուրձ
"Poloz Mukuch Beerhouse", 2013, 14x21 cm, paper, silk screen

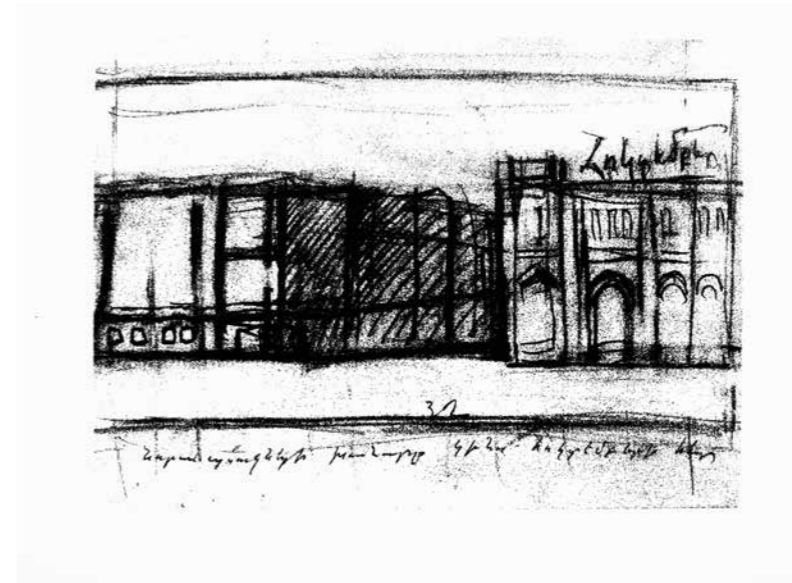
«Հրապարակ» 2013, 14x21 սմ, թուղթ, մաղատպություն
"Square", 2013, 14x21 cm, paper, silk screen

«Հրապարակ՝ Սև պատ», 2015 թ, 50 x 90 սմ, կտավ, յուղաներկ
"Square: Black Wall", 2015, 50 x 90 cm, oil/canvas

← «Նորապսակների խանութ», 2016, 80 x 130 սմ, կտավ, յուղաներկ
"Newly-weds' Shop", 2016, 80 x 130 cm, oil/canvas

«Նորապսակների խանութ», 2013, 14x21 սմ, թուղթ, մաղատպություն
"Newly-weds' Shop", 2013, 14x21 cm, paper, silk screen

Այսօր ժանրը, այդ թվում՝ դասական ժանրերը, հայտնվել են գրականության և արվեստի տեսաբանների, արվեստագետների ուշադրության կենտրոնում: Արվեստում սկսում են ժանրը հասկանալ ոչ թե իբրև դասակարգում, այլ իբրև հիշողություն, իբրև արվեստի գործի հասկացման մի փուլ և այլն: «Ժանրի ճիշտ ըմբռնան համար,- գրել է Միխայիլ Բախտինը,- հարկավոր է գնալ դեպի նրա ակունքները», քանզի «Ժանրի մեջ պահպանվում են արխայիկայի ջնտնող տարրերը», որոնք «պահպանվում են [...] տվյալ ժանրի ամեն մի անհատական ստեղծագործության մեջ անընդհատ թարմացման շնորհիվ»:

Today, genres, including the classical ones, appear in literature and art theory, in the center of attention of artists. In art, genre is beginning to be understood not as a classification, but as a memory, as one of the phases of understanding art. “For the correct understanding of genre,” Mikhail Bakhtin wrote, “we need to go back to its roots,” because “the genre preserves the undying elements of the archaic,” which “are protected [...] in each individual work of respective genre due to constant updating.”

«Կիրովի փողոց», 2014, 50 x 90 սմ, կտավ, յուղաներկ
“Kirov Street”, 2014, 50 x 90 cm, oil/canvas

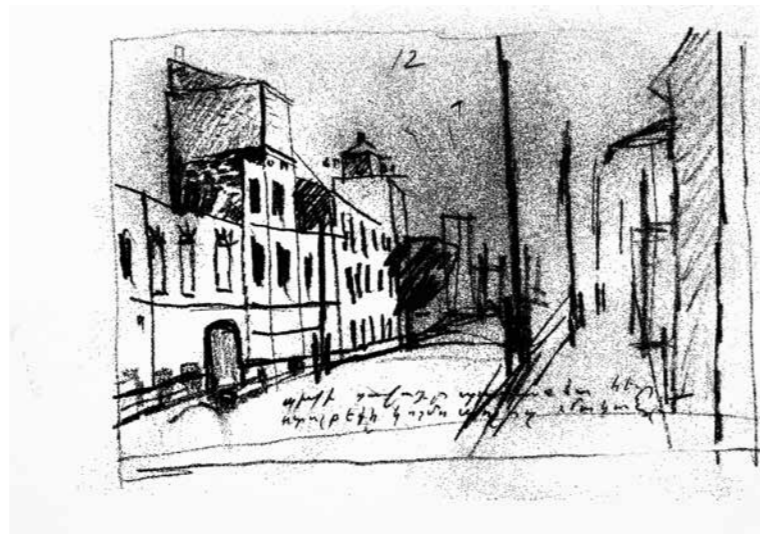
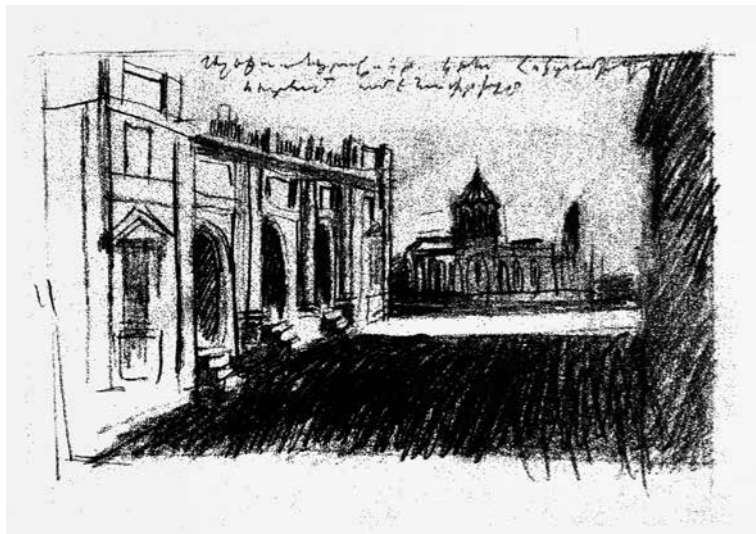
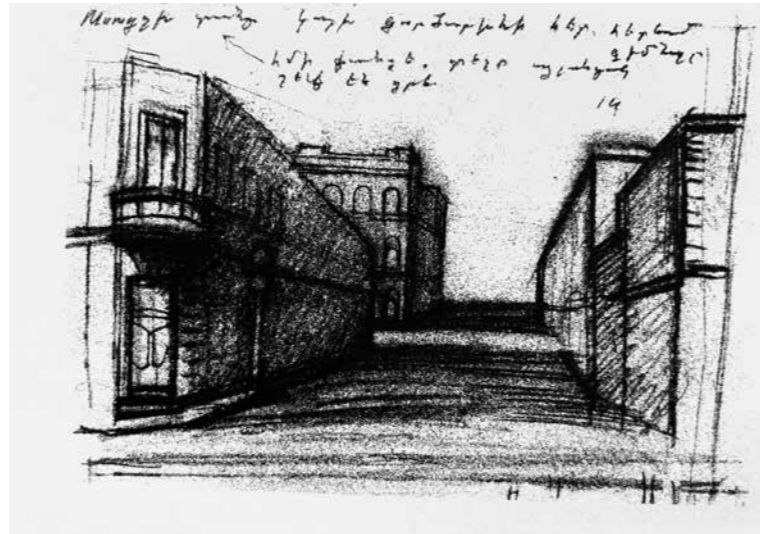
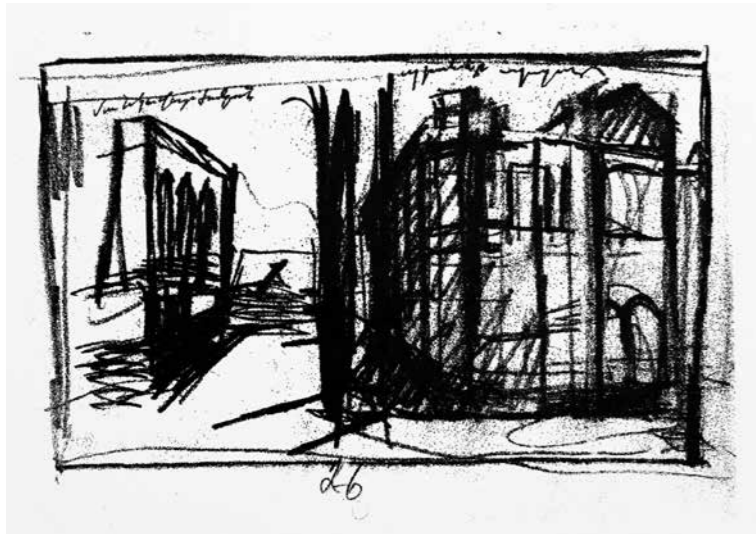

← «Քաղաքի առավոտը», 2014, 90 x 140 սմ, կտավ, յուղաներկ
"Morning of the City", 2014, 90 x 140 cm, oil/canvas

Արարատի ժանրերին նվիրված աշխատանքներն այդպիսի թարմացումներ են, որ դասական ժանրերին տալիս են արդիական հնչողություն: Այն, ինչ ներկայացնում է Արարատը Գյումրի-Լենինականի քաղաքային պեյզաժների շարքում, միայն հսկայական աշխատանքի՝ ստոցալեռան երևացող մասն է: Դա նաև նրա Գյումրիի բանավոր խոսքի մարդաբանական, քաղաքի արքեոլոգիայի՝ Երուսաղեմի, Վենետիկի, Անիի, հին Գյումրիի՝ Ալեքսանդրապոլի և այլն, հետազոտությունն է:

Ararat's works, dedicated to genres, are such updates that give classical genres a modern sound. What Ararat presents among the urban landscapes of Gyumri-Leninakan is only the visible part of a huge work. It is also his anthropological research of unwritten Gyumri, the research of the archetypes of the city - Jerusalem, Venice, Ani, Alexandropol (old Gyumri), etc.

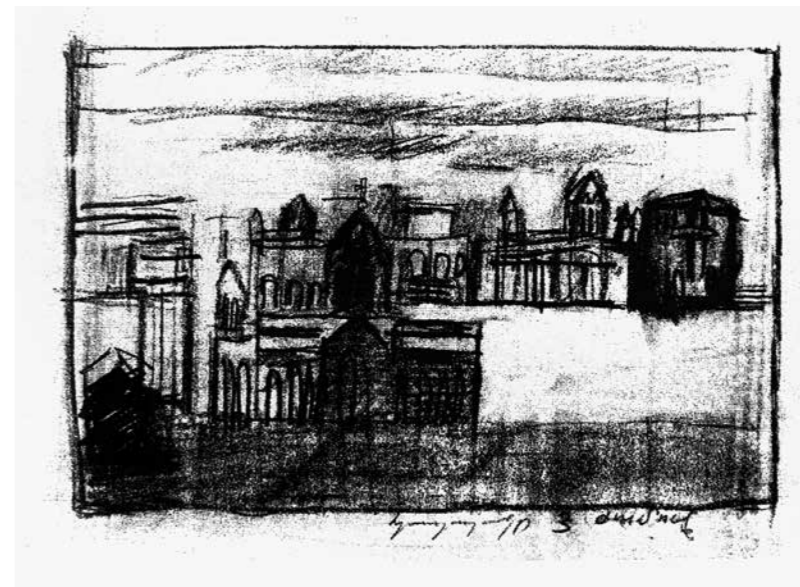
«Քաղաք- ուրվական», 2014, չորս պատկեր, 14x21 սմ, թուղթ, մաղատպություն →
"Ghost-city", four pieces, 2014, 14x21cm, paper, silk screen

«Աստվածամկի զանգագատունը», 2016, 90 x 140 սմ, կտավ, յուղաներկ
"St. Mary's Bell Tower", 2016, 90 x 140 cm, oil/canvas

«Զույգ եկեղեցիներով հրապարակ», 2016, 50 x 90 սմ, կտավ, յուղաներկ
"Square with Twin Churches", 2016, 50 x 90 cm, oil/canvas

«Զույգ եկեղեցիներով հրապարակ», 2016, 14x21 սմ, թուղթ, մաղախապուրջուն
"Square with Twin Churches", 2016, 14x21 cm, paper, silk screen

Ամեն մի մարդու ծանոթ է այն զգացողությունը, երբ նա կապվում է մի ինչ-որ տեղի հետ՝ քաղաքի, լանդշաֆտի, նույնիսկ փողոցի հետ: Միշտ չէ, որ այն քո ծննդավայրն է, բայց տեղի հետ այդ յուրօրինակ հարազատությունն իր մեջ գաղտնիք ունի, «տեղի հանճար»՝ «genius loci»: Գյումրին և գյումրեցիները, տեղը և մարդիկ, օժտված են «քնավորությամբ», որը քաղաքին հաղորդում է նրա եզակի, անկրկնելի «genius loci»-ն: «Genius loci»-ն այն տեղերն են, որոնք զերում են հոգին, վեհացնում, նվիրում խաղաղության և երջանկության պահեր, երբ քաղաքի հին փողոցները, շենքերը, հրապարակները պատմում են մոռացված պատմություններ, որոնք արտեր են զերում՝ հասկապես մայրամուտի պահերին: «Genius loci»-ն քաղաքի և մարդու երկխոսությունն է:

Every person is familiar with the feeling of being connected to a certain place — a city, a landscape, even a street. That place is not necessarily your birthplace, but a certain place with which you have a unique kinship, and a secret in it, a “local genius” — genius loci. Gyumri and the inhabitants of Gyumri, the place and its people, are endowed with a “character,” given by its unique genius loci. Genius loci is the place that captures the soul, uplifts it, providing moments of peace and happiness, when the city’s old streets, buildings, and squares tell forgotten stories that reach the heart, especially at sunset. Genius loci is the dialogue between the city and the people.

«Թատրոնի հին շենքը», 2016, 50 x 90 սմ, կտավ, յուղաներկ
“Old Building of the Theatre”, 2016, 50 x 90 cm, oil/canvas

«Շատրվաններ», 2016, 50 x 90 սմ, կտավ, յուղաներկ
“Fountains”, 2016, 50 x 90 cm, oil/canvas

Արարատ Սարգսյանի իր ծննդավայր Գյումրիին նվիրված շարքը շնչում է այդ հոգին գերող, խաղաղություն և երջանկություն պարզևող ոգով: Հասկանալ ինչ-որ մի բան՝ նշանակում է ստովի գծել նրա տոպոգրաֆիան և կորչել այնտեղ: Քաղաքի աուրան, ինչպես նրբորեն նկատում է Վալտեր Բենյամինը, «ասես թե հրավիրում է ընկղմվել իր քարե վերարկուի զարմանալի ծալքերում»: Արարատն «ընկղմվում է» Գյումրիի ջերմ «քարե վերարկուի ծալքերի մեջ», և մեզ քաշում իր հետ՝ զգալու և վերապրելու: Քաղաքը հոգեվիճակ է:

Ararat Sarkissian's series, dedicated to his hometown of Gyumri, possesses that spirit that captivates the soul, giving peace and happiness. To understand something means to mentally draw its topography and become lost there. The aura of a city, as Walter Benjamin elegantly says, is, “As if we were invited to sink into the amazing stone folds of its coat.” Ararat “sinks into” the warm “stone coat folds of Gyumri,” and drags us with him, with feeling and experience. The city is a state of mind.

Գյումրին կարիք չունեւ այն մոդեռնիստական վերակառուցմանը, ինչ Փարիզը բարոն Հոսմանի ժամանակ, կամ Երևանը՝ ճարտարապետ Թամանյանի նախագծում: Այն ի սկզբանէ մոդեռնիստական քաղաք էր, և որպէս նախագիծ, և որպէս սոցիում: Քաղաքը հիմնվել է ռուսական պաշտպանական ամրությունների կառուցման շուրջ (1830–1837 թթ.), իսկ 1837 թ.–ին վերանվանվել է Ալեքսանդրոպոլ և ստացել քաղաքի կարգավիճակ:

Gyumri did not need modernist reconstruction, like Paris during Baron Haussmann's time, or Yerevan in the time of architect Alexander Tamanian. It was originally a modern city, both as an urban development project and as a society. The city was founded around the time of the construction of Russian defensive fortifications (1830–1837), and in 1837 it was named Alexandropol and received the status of a city.

«Պլան ժամ», 2016, 50 x 90 սմ, կտավ, յուղաներկ
"Plan Jam", 2016, 50 x 90 cm, oil/canvas

«Գիմնազի փողոց», 2015, 50 x 90 սմ, կտավ, յուղաներկ
“Gimnazi Street”, 2015, 50 x 90 cm, oil/canvas

Ռուս զինվորականների հետ մեկտեղ քաղաքի բնակիչներ դարձան Օսմանյան կայսրության հայ, մասամբ՝ հույն քաղաքաբնակները, արհեստավորներ և առևտրականներ՝ իրենց հետ բերելով բուրժուական խավին հատուկ աշխատասիրությունը, խառնվածքը և ճաշակը, կայսերական ռացիոնալությունը խաչաձևվեց արևելյան ոգու հետ՝ ստեղծելով քաղաքաշինության հայկական բարոկկոյի եզակի նմուշ։ Խորհրդային կարգերի հաստատումից հետո, 1926 թ. կազմվեց քաղաքի նոր հատակագիծը և խորհրդանշական է, որ այն վերանվանվեց Լենինական։ Նոր կայսրությունը բերեց նոր քաղաքաշինական և ճարտարապետական ոճ, որը, սակայն, չփոխեց արդեն ձևավորված ընդհանուր կողը, քաղաքի “genius loci”-ն։

Along with Russian militarists, Armenian (and Greek) inhabitants of the Ottoman Empire moved to live in Gyumri. Mostly craftsmen and merchants, they brought diligence, character, and taste, typical for the bourgeois class. Eastern logic blended with oriental spirit, creating a unique example of Armenian Baroque. After the establishment of Soviet rule in 1926, a new master plan of the city was developed, and it was symbolic that the city was renamed Leninakan. The new regime brought a new urban and architectural style, which, however, did not change the overall code or the city’s genius loci.

Գյումրիի քաղաքային տեքստը բազմաշերտ է, արդիական տեսքի հետևում դժվար չէ տեսնել նախորդ դարաշրջանների տեքստերը: Քաղաքը երեք անգամ փոխել է իր անունը, համապատասխան «ընթացիկ» քաղաքական նախագծի. Ալեքսանդրապոլը՝ կայսերական, Լենինականը՝ սովետական, Գյումրին՝ ժամանակակից: Գյումրին որքան իրական է, այնքան էլ՝ վիրտուալ, այնտեղ ներկան հագեցած է պատմությամբ: Արարատ Մարգարյանի Գյումրիի քաղաքային պեյզաժները հաղորդում են քաղաքի տարածական և պատմական բարդ տեքստուրան, քաղաքի կերպարն արվեստագետի ստեղծագործական հիշողության մեջ: Քաղաքի փողոցների հյուսիս-հարավ և արևելք-արևմուտք կողմնորոշումը Գյումրիին տալիս են առանձնահատուկ կոնտրաստային լուսավորություն: Լուսային այդ կոնտրաստները և զուսպ, բայց պայծառ կոլորիտը բանալի դարձան արվեստագետի համար:

The urban “text” of Gyumri is multilayered, and behind the modern look, it is not difficult to see the texts” of previous eras. The city changed its name three times: Alexandropol in imperial times; Leninakan in Soviet times; Gyumri, in modern times. Gyumri is as real as it is virtual, and its present is full of history. Ararat Sarkissian’s urban landscapes of Gyumri convey the spatial and historically complex texture of the city, an image of the city in an artist’s creative memory. The north-south and east-west orientation of the streets give Gyumri special light contrast. Those light contrasts and discreet but bright colors became clues for the artist.

«Ալեքսանդրովսկի», 2016, 80 x 130 սմ, կտավ, յուղաներկ
“Aleksandrovski”, 2016, 80 x 130 cm, oil/canvas

Արարատը կոնկրետ է ճարտարապետական դետալներում, հուզական լարվածության փոխարեն ընտրել է կոմպոզիցիոն հստակություն և պարզություն, որի շնորհիվ կարողանում է փոխանցել քաղաքի կերպարի բանաստեղծական և պատմական մաքրությունը, այն, ինչ վեդուտայի ոգին է: Հիմնվելով վեդուտայի, քաղաքային պեյզաժի արվեստի պատմական փորձի վրա՝ նա փորձում է վերաիմաստավորել պեյզաժի ժանրն այնպես, որ այն հանապատասխանի քաղաքի ոգուն՝ «genius loci»-ին, և այդ պատճառով էլ, ոչ առանց հեգնանքի, այն անվանել է «վեդուտա»:

Ararat is specific with architectural details; instead of emotional tension, he chose compositional clarity and simplicity, which enabled him to convey the poetic and historical purity of the city's character, and the spirit of veduta. Based on the historical experience of the cityscape of "veduta," he tries to reinvent the genre of landscape in a way that becomes consistent with the spirit of the city, genius loci, and therefore, not without irony, he called it "lenduta."

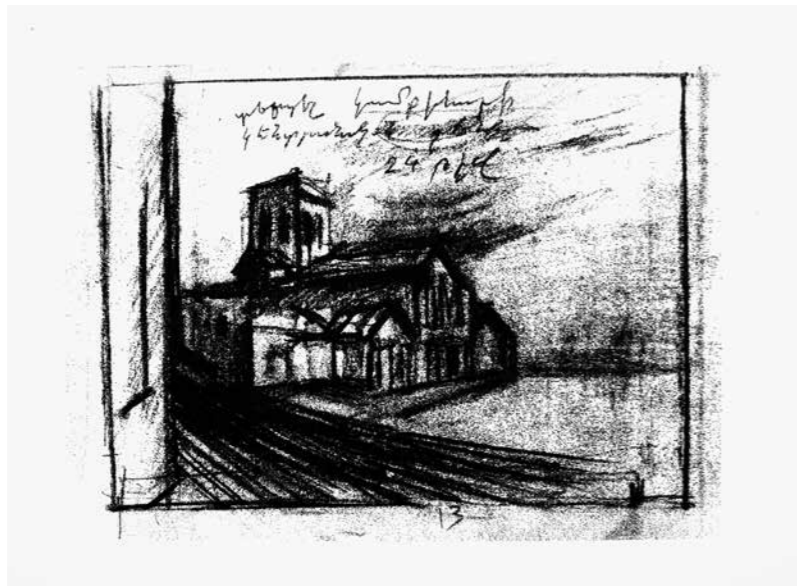
← «Քաղաքի գիշերը», 2014, 33x46 սմ, կտավ, յուղաներկ
"Night of the City", 2014, 33x46 cm, oil/canvas

«Քաջազնունու լողկեն Յոթ Վերքի հետ», 2013, 14x21 սմ, թղթ, մաղատապուրթուն
"Kajaznuni's Boat with Yot Verk Church", 2013, 14x21 cm, paper, silk screen

«Քաջազնունու լողկեն Յոթ Վերքի հետ», 2015, 90x 140 սմ, կտավ, յուղաներկ →
"Kajaznuni's Boat with Yot Verk Church", 2015, 90x 140 cm, paper, silk screen

«Տեքստիլ կոմբինատ», 2013, 14x21 սմ, թուղթ, մաղատպություն
"Textile Factory", 2013, 14x21 cm, paper, silk screen

«Թիվ 14 փողոց», 2016, 50 x 90 սմ, կտավ, յուղաներկ
"Street Number 14", 2016, 50 x 90 cm, oil/canvas

«Թիվ 16 փողոց», 2016, 50 x 90 սմ, կտավ, յուղաներկ
"Street Number 16", 2016, 50 x 90 cm, oil/canvas

«Հին փողոց», 2016, 50 x 90 սմ, կտավ, յուղաներկ
"Old Street", 2016, 50 x 90 cm, oil/canvas

«Վարպետաց փողոց», 2016, 50 x 90 սմ, կտավ, յուղաներկ
“Varpetats Street”, 2016, 50 x 90 cm, oil/canvas

Ճարտարապետությունը մեծ զանգվածների արվեստ է, և մարդու հետ հարաբերվում է ինչպես մարմինը՝ մարմնի հետ, արտահայտում է մարդու, իր դարաշրջանին հատուկ մարմնական էությունը, նրա կեցվածքը, նույնիսկ ժեստերը: Գիտելով Արարատի կտավները՝ մենք շինությունների միջոցով զգում ենք քաղաքի մարդկային չափումը, ջերմությունը, քաղաքի պատմության և մարդու գոյության մեջ արմատավորվածությունը: Ինչպես Վենետիկի հիասքանչ ճարտարապետությունն է հիշեցնում հին տոնախմբությունների սափն, այնպես էլ Գյումրիի հին ճարտարապետությունն է հիշում քաղաքի կենսախինդ ոգին: Ինչպես Վենետիկն է մարում, ինչպես Վենետիկն են լքում նրա բնակիչները, այնպես էլ Գյումրին է մարում և դատարկվում:

Architecture is the art of large masses, which interacts with a man like human bodies interact with each other; it expresses the physical nature of the man, typical for his time, his posture, even his gestures. While viewing Ararat's paintings, through the buildings we feel the human dimension of the city, its warmth, and the radicalism of the city's history and in human existence.

As the beautiful architecture of Venice recalls old festivities, likewise the old architecture of Gyumri recalls the vibrant spirit of the city. As Venice becomes faded as its residents leave it, Gyumri is also becoming faded and empty.

Հին շենքերի մեծ մասը դեռ կանգուն է, հիմնականում պահպանվել է տեսքը, բայց մարում է ոգին, դարձել է պակաս արտիստիկ և արտահայտիչ: Ինչպես Վենետիկն էր արվեստագետի մոտ հարուցում ոչ միայն հիացմունք, այլ նաև ափսոսանք, առավել ևս մարող Գյումրին է Արարատի մոտ խորը ափսոսանք առաջացնում: Ինչպես վեդուտաները պետք է հիացմունք առաջացնեին Վենետիկի նկատմամբ, այնպես էլ Արարատն է ցանկանում, որ իր «լենդուտաները» հիացմունք հարուցեն, սիրել տան իր ծննդավայրը ու նաև կիսեն իր ափսոսանքի զգացումը: Արարատի կտավներում անցնող հոգևոր մշակույթը կորցնելու կանխազգացում կա: Բայց կա նաև հանգստի, դադարի զգացողություն, կարծես տեսել ենք հավերժականը, այն, ինչ ընդմիշտ կմնա:

Most of the old buildings are still standing and its overall appearance is mainly preserved, but the spirit is fading, becoming less artistic and expressive. Like Venice makes the artist feel both admiration and regret, the fading Gyumri causes an even deeper regret to Ararat. Like “vedutas” raise admiration for Venice, Ararat wants his “lendutas” to produce admiration, showing love for his birthplace and sharing his feelings of regret.

There is a sense of the loss of a passing spiritual culture in Ararat’s paintings. But there is also a feeling of a pause, as if we have seen the eternal and what will remain forever.

«Կարի գործարան», 2016, 50 x 90 սմ, կտավ, յուղաներկ
“Textile Factory”, 2016, 50 x 90 cm, oil/canvas

«Հին հրապարակ», 2016, 50 x 90 սմ, կտավ/յուղաներկ
"Old Square", 2016, 50 x 90 cm, oil/canvas

«Յոթ վերք», 2016, 50 x 90 սմ, կտավ/յուղաներկ
"Yot Verq", 2016, 50 x 90 cm, oil/canvas

Դիզայնը՝ *TheSign**
Տեքստի հեղինակ՝ Վարդան Ջալոյան
Թարգմանիչ՝ Արծվի Բախչինյան
Լուսանկարները՝ Զավեն Խանչիկյանի

Հատուկ շնորհակալություն՝
Վահրամ Մարտիրոսյանին
Տաթևիկ Սարգսյանին
Գարեգին Եղոյանին
Գարեգին Մարտիրոսյանին

Design by *TheSign**
Text by Vardan Jaloyan
Translated by Artsvi Bakhchinyan
Photos by Zaven Khachikyan

Special thanks to
Vahram Martirosyan
Tatevik Sargsyan
Garegin Eghoyan
Garegin Martirosyan